

[P. Munch.]

de paagældende Forhandlinger, er det naturligt for Udenrigsministeriet og for Delegationen, at det er ham, der som Medlem af 3die Kommission udtaler sig paa Danmarks Vegne.

Det Spørgsmaal, der var Uenighed om, var nu dette, hvorvidt der fra dansk Side ved den afsluttende Forhandling efter 3die Kommissions Behandling af Spørgsmaalet under Hensyn til den foreliggende Situation burde fremsættes Udtalelser af en nogenlunde fast og bestemt Karakter. General Birke ønskede ikke Udtalelser fremsat. Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg og jeg ønskede det. Saa havde vi en naturlig Maade at behandle Sagen paa, og det var telegrafisk at henvende os til den højtærede Udenrigsminister og spørge, hvad hans Opfattelse var. Den højtærede Udenrigsminister svarede, som han har oplyst her i Tinget, med en Bemyndigelse til at udtale sig ved det kommende Møde i Overensstemmelse med den Tale, som han havde holdt i Folkeforbundsfor­samlingen det foregaaende Aar. Nu er det en Selvfølge, at denne Tale ikke uden videre kunde finde Anvendelse paa den Situation, som nu forelaa. Udtalelsen maatte ganske naturligt tilpasses efter denne Situation, og der delte Anskuelse mellem os sig atter, idet jeg for min Del udarbejdede et Forslag til en Udtalelse, som jeg tænkte mig fremsat af General Birke. Jeg indrømmer, at det vilde have været mig en særlig Tilfredsstillelse at høre en General og det selve Generalstabens Chef fremsætte en Udtalelse af denne Beskaffenhed, og det havde maaske heller ikke været helt uden Virkning under den paagældende Forhandling. Men den Udtalelse, jeg anbefalede, var for øvrigt tilpasset efter dette Hensyn; den var, om jeg saa maa sige, mildere, end den vilde være blevet, hvis den skulde være Udtryk for min egen personlige Opfattelse, og den var efter min Mening ikke i Uoverensstemmelse med den Del af den højtærede Udenrigsministers Tale, som han har oplæst forleden Dag her i Tinget. Dette Afsnit af den højtærede Udenrigsministers Tale i Fjor var jeg i det hele taget vel tilfreds med, og jeg mente, at de Udtalelser, jeg ønskede fremsat i Aar, meget vel kunde forenes dermed. Dette mente General Birke imidlertid ikke, idet han paabaarabte sig andre Dele af den højtærede Udenrigsministers Tale i Fjor, som jeg for min Del ikke havde været i samme Grad tilfreds med som med det Afsnit, den højtærede Udenrigsminister nu har fremlagt for os her, og som det var naturligt at han fremlagde, fordi det nærmest var

det, der drejede sig om selve det praktisk foreliggende Spørgsmaal. Naar General Birke stillede sig paa det Standpunkt, som han gjorde, maa jeg erkende, at han ikke ganske savnede Grundlag derfor. Thi den højtærede Udenrigsminister vil mindes, at da vi telegrafisk udbad os hans Bemyndigelse til at udtale os, angav vi telegrafisk ganske kortfattet med et enkelt Ord eller to Ord Karakteren af den Udtalelse, som vi ønskede fremsat fra vor Side. Jeg ved ikke, om jeg er berettiget til at nævne, hvorledes vi betegnede denne Udtalelse. Forudsat at jeg ikke er berettiget dertil, vil jeg dog kunne sige . . . (*Udenrigsministeren* [Moltesen]: Det ærede Medlem kan godt nævne den!). Altsaa, den Maade, hvorpaa vi betegnede denne, var, at vi sagde: En Udtalelse i samme Aand som den, der havde præget Udenrigsminister Mowinckels Tale ved Begyndelsen af Forhandlingen. Vi fik dertil det Svar, at vi kunde udtale os i Overensstemmelse med den Aand, der havde præget den højtærede Udenrigsministers Udtalelse det foregaaende Aar. Dette Svar opfattedes af General Birke, og det forekommer mig ikke uden Ret, som en Afstandtagen fra en Tale i Overensstemmelse med Mowinckel. Jeg ved ikke, om det har været den højtærede Udenrigsministers Tanke, men saaledes var det naturligt at opfatte det, og ud fra den Betragtning var det, at General Birke hævdede, at der ikke kunde blive Tale om en Udtalelse af den Karakter, som vi for vort Vedkommende anbefalede.

Der kom saa til at foreligge Udkast til en anden Udtalelse. Om den vil jeg sige, at den kunde efter min Mening ikke saa godt forenes med den Del af den højtærede Udenrigsministers Tale, som har været fremlagt her i Tinget, i hvert Fald kun med nogen Vanskelighed. Jeg vil tilføje, at den forekom mig alt i alt snarest at gaa i modsat Retning af det, vi kunde ønske, altsaa at være værre end intet, og derfor fraraadede jeg ligesom det ærede Medlem Hr. Borgbjerg under disse Forhold, at der blev fremsat nogen Udtalelse fra dansk Side, naar den ikke kunde blive af anden Karakter end den, der her var Tale om.

Vi kom altsaa til at indtage en passiv Holdning i Aar. Dette er naturligvis ikke nogen vidtrækkende Begivenhed, der kan bødes paa det ved senere Lejlighed, men jeg for min Del beklager alligevel, at dette er Tilfældet. Det er mit Indtryk, at Folkeforbundets Stilling i Øjeblikket i mange Henseender er vanskelig. Folkeforbundet staar for Tiden i alt, hvad det gør af prak-